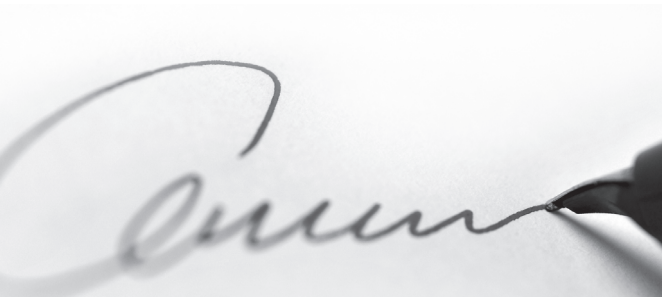

PRAVNI POSTUPCI ZA ZAŠTITU OD NASILJA

Potpisujem.org

PARNIČNI POSTUPAK ZAŠTITE OD NASILJA U PORODICI

Ako ste preživljeli nasilje u porodici možete **tražiti razvod braka**. Razvod po tužbi je parnični postupak koji se može pokrenuti ako su bračni odnosi ozbiljno i trajno poremećeni ili kada se iz drugih razloga ne može ostvariti svrha braka.

Suprug ne može tražiti razvod braka za vrijeme trudnoće žene, odnosno dok njihovo dijete ne navrši godinu dana života, osim ako žena pristane na razvod.

Ako ste živjeli u vanbračnoj zajednici sa partnerom sa kojim imate dijete/djecu, nakon napuštanja zajednice treba da podnesete **tužbu radi povjeravanja i izdržavanja djeteta/djece**.

Kako se podnosi tužba?

Tužbu možete podnijeti na šalteru suda (parničnoj pisarnici) u mjestu prebivališta tuženog, posljednjeg zajedničkog prebivališta ili Vašeg prebivališta ili boravišta ukoliko se tužbom traži i zakonsko izdržavanje. Podnošenje tužbe možete povjeriti punomoćniku (advokatu/ci), kome za ovu priliku morate da izdate posebno ovlašćenje (punomoćje koje mora biti ovjereno kod notara) za zastupanje u postupku razvoda.

Tužba treba da sadrži predlog kako da sud uredi vaše odnose nakon braka/vanbračne zajednice na način za koji vi smatrate da je pravedan.

Uz tužbu je potrebno da podnesete izvod iz matične knjige vjenčanih (ako ste bili u braku) i izvode iz matičnih knjiga rođenih za vašu zajedničku djecu, kao i dokaze o vlasništvu nad imovinom koju smatrate zajedničkom.

Pred sudom

Po prijemu tužbe sudija će vas oboje pozvati u sud. Ukoliko između partnera ne postoji puna saglasnost oko imovine, utvrđenje i dioba bračne imovine se obično rješava u okviru posebnog sudskog postupka nezavisno od brakorazvodne parnice, a zbog prirode takvog postupka.

Mirenje

U sporovima za razvod braka po tužbi sprovodi se postupak posredovanja u skladu sa Zakonom o posredovanju. Imate pravo da sporazumno izaberete posrednika/ca kojem/oj se želite obratiti radi pokušaja mirenja, odnosno postizanja sporazuma o uređivanju pravnih posljedica razvoda braka.

Niste u obavezi da se odazovete pozivu posrednika/ce za mirenje. Ako se ne odazovete, a izostanak ne opravdate, smatraće se da mirenje, odnosno postizanje sporazuma nije uspjelo.

Presuda

Nakon što utvrdi činjenice, sud donosi presudu kojom razvodi brak, određuje starateljstvo nad djetetom/djecom i uređuje

način održavanja ličnog kontakta između djece i roditelja kome djeca nisu povjerena. Obaveza izdržavanja djece i visina alimentacije je takođe sadržana u presudi o razvodu braka. Izuzev dijela o razvodu braka, presudom se na isti način regulišu i posljedice prestanka vanbračne zajednice.

Žalba

Na presudu se možete žaliti istom sudu koji je izrekao presudu, a koji će je proslijediti višem sudu da o njoj odluči. U žalbi možete navesti razloge zbog kojih presudu smatrate nezakonitom. Rok u kojem se može podnijeti žalba naveden je u presudi.

PREKRŠAJNI POSTUPAK ZAŠTITE

Zakon o zaštiti od nasilja u porodici definiše nasilje u porodici kao bilo koje ponašanje nekog člana porodice kojim se ugrožava fizički, psihički, seksualni ili ekonomski integritet, mentalno zdravlje i spokojstvo drugog člana porodice.

Kazne za počinioce nasilja

Zakonom o zaštiti od nasilja u porodici predviđena je prekršajna odgovornost za učinioca nasilja. Onom ko vrši nasilje u porodici prijete: **novčana kazna ili kazna zatvora.**

Učiniocu nasilja može se izreći:

- novčana kazna od 150 eura ili kazna zatvora od najmanje 10 dana
- novčana kazna od najmanje 250 eura ili kazna zatvora od najmanje 20 dana, ako punoljetni član porodice nasilje počini u prisustvu djeteta
- novčana kazna od najmanje 500 eura ili kazna zatvora od najmanje 30 dana ako je žrtva djeteta

Podpisujem.org

Zaštitne mjere za žrtve nasilja

Žrtva nasilja ima pravo na zaštitne mjere. Zaštitne mjere se izriču radi sprječavanja i suzbijanja nasilja, otklanjanja posljedica učinjenog nasilja i otklanjanja okolnosti koje pogoduju vršenje novog nasilja.

Zahtjev za određivanje zaštitne mjere mogu podnijeti žrtva ili njen zastupnik/ca, policija ili državni tužilac. Zaštitne mjere se mogu izreći prije ili u toku prekršajnog postupka.

Zaštitne mjere izriče sud za prekršaje. Učiniocu nasilja može se izreći jedna ili više zaštitnih mjera:

1. Udaljenje iz stana može se izreći učiniocu nasilja koji sa žrtvom živi u stanu ili drugom prostoru za stanovanje ako postoji opasnost da ponovo učini nasilje. **Za izricanje ove mjere nije bitno u čijem je vlasništvu stan ili drugi prostor za stanovanje.** Udaljenje iz stana izriče se u trajanju koje ne može biti kraće od trideset dana niti duže od šest mjeseci.

1. Zabrana približavanja žrtvi može se izreći učiniocu nasilja ako postoji opasnost da ponovo učini nasilje ili ako bi prisustvo učinioca nasilja u blizini žrtve kod žrtve stvaralo visok stepen duševne patnje koja, kraće ili duže vrijeme, onemogućava normalne psihičke aktivnosti žrtve. U rešenju o zabrani približavanja navodi se mjesto ili područje u kojem se učinilac nasilja ne smije približiti žrtvi. Zabrana približavanja izriče se u trajanju koje ne može biti kraće od trideset dana niti duže od jedne godine.

2. Zabrana uznemiravanja i uhođenja žrtve može se izreći učiniocu nasilja ako postoji opasnost da ponovo učini nasilje. Ova zaštitna mjera izriče se u trajanju koje ne može biti kraće od trideset dana niti duže od jedne godine.

3. Obavezno liječenje od zavisnosti može se izreći učiniocu nasilja koji usled zavisnosti od alkohola, opojnih droga ili psihotropnih supstanci učini nasilje, a postoji opasnost da zbog te zavisnosti ponovo učini nasilje. Ova zaštitna mjera traje dok postoji potreba za liječenjem, ali ne duže od jedne godine.

4. Obavezni psihosocijalni tretman može se izreći učiniocu nasilja radi otklanjanja uzroka nasilničkog

ponašanja i prevaspitanja, odnosno u cilju smanjivanja i otklanjanja opasnosti da ponovo učini nasilje. Ova zaštitna mjera traje do prestanka razloga zbog kojeg je izrečena, ali ne duže od šest mjeseci.

Podpisujem.org

Kršenje zaštitne mjere

Policija je nadležna za praćenje realizacije zaštitnih mjera: udaljenje iz stana, zabrana približavanja žrtvi i zabrana uznemiravanja i uhođenja žrtve.

Kršenje mjera zaštite predstavlja krivično djelo! Za kršenje mjere zaštite predviđena je kazna zatvora i novčana kazna.

Pravo na žalbu

Kao oštećena, imate pravo da uložite žalbu ako je donesena oslobađajuća odluka. Rok za podnošenje žalbe i sud kome je podnosite navedeni su na kraju presude kao **“POUKA O PRAVNOM LIJEKU”**.

KRIVIČNI POSTUPAK ZAŠTITE OD NASILJA U PORODICI

Nasilje u porodici je krivično djelo!

Kome se podnosi krivična prijava?

Krivičnu prijavu podnosite nadležnom državnom tužiocu. Ukoliko je prijava podnesena sudu, policiji ili nadležnom državnom tužiocu, oni će prijavu primiti i odmah dostaviti nadležnom državnom tužiocu. Krivičnu prijavu mogu podnijeti policija i centar za socijalni rad po službenoj dužnosti, kao i službena i odgovorna lica u drugim državnim organima, organima lokalne samouprave, javnim preduzećima ako su o krivičnom djelu obaviještena ili za isto saznaju u vršenju svoje dužnosti.

Na sudu

U toku krivičnog postupka sudija će vas pitati da li se **pridružujete krivičnom gonjenju** i da li **ističete imovinsko-pravni zahtjev**. Ako kažete da se pridružujete, znači da želite da se krivični postupak vodi, da se učinilac krivičnog djela kazni.

Kada kažete da **ističete imovinsko-pravni zahtjev** znači da potražujete naknadu štete koju ste pretrpjeli izvršenjem krivičnog djela.

Kazne za nasilnike

Krivičnim zakonikom propisana je kazna zatvora

- do jedne godine za onog ko primjenom grubog nasilja ugrožava tjelesni ili duševni integritet člana svoje porodice ili porodične zajednice
- od tri mjeseca do tri godine ako je pri izvršenju ovog djela korišćeno oružje, opasno oruđe ili drugo sredstvo podobno da tijelo teško povrijedi ili zdravlje teško naruši
- od jedne do pet godina ako je usljed ovog djela nastupila teška tjelesna povreda ili teško narušavanje zdravlja ili su učinjena prema maloljetnom licu
- od tri do dvanaest godina ako je usljed nekog od prethodno navedenih djela nastupila smrt člana porodice ili porodične zajednice

---

Mjere bezbjednosti

Krivični zakonik daje mogućnost izricanja učiniocu krivičnog djela nasilja u porodici mjere bezbjednosti **zabrana približavanja i/ili udaljenja iz stana ili drugog prostora za stanovanje**, ako postoji opasnost da bi nasilnik mogao ponovo počiniti nasilje.

Sud određuje mjeru u trajanju koje ne može biti kraće od tri mjeseca niti duže od tri godine.

Pravo na žalbu:

Rok za podnošenje žalbe i sud kome je podnosite navedeni su na kraju presude kao **“POUKA O PRAVNOM LIJEKU”**.

Podpisujem.org

Imate pravo da se informišete o vašem predmetu kod organa kome ste podnijeli tužbu ili prjavu: pod kojim brojem se predmet vodi, ko ga rješava, u kojoj fazi se nalazi, kao i da vršite uvid, razmatrate i kopirate spise predmeta.

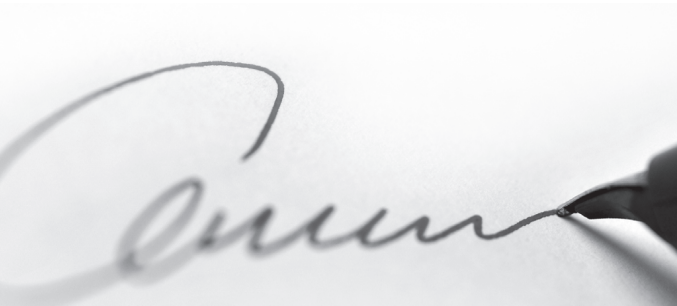
Ukoliko imate tjelesne povrede, od ljekara zahtijevajte da vam da izvještaj o povredama pa i ako je u pitanju najmanja modrica ili ogrebotina. Na pregled idite odmah po nanošenju povreda.

Besplatna pravna pomoć

Žrtva krivičnog i prekršajnog djela nasilje u porodici može ostvariti besplatnu pravnu pomoć, koja povlači i oslobođenje od troškova sudskog postupka.

Postupak odobravanja besplatne pravne pomoći sprovodi se preko službi za besplatnu pravnu pomoć koje su osnovane **u svim Osnovnim sudovima u Crnoj Gori.**

Sigurna ženska kuća

Kontakt telefon 020 232 352 svakog radnog dana od 9 do 16h; dežurni telefon 069 013 321 (linija dostupna 24h/7 dana/12 mjeseci) ili dolaskom u kancelarije Sigurne ženske kuće, Ivana Crnojevica 69.Podgorica

Centar za ženska prava

Kontakt telefon: 020 664 193 ili dolaskom u kancelarije Centra za ženska prava, Bokeška 20.Podgorica

SOS telefon za žene i djecu žrtve nasilja, Nikšić

Kontakt telefon 040 213 086; ili na 080 111 111(besplatna nacionala SOS linija dostupna 24h/7dana/12 mjeseci)

Letak je izrađen u okviru regionalnog projekta "Udruženim naporima - ka novim evropskim standardima u zaštiti žena od rodno zasnovanog nasilja" (Potpisujem.org) koji se realizuje u Crnoj Gori, Srbiji, Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini, Sloveniji, Makedoniji i Austriji. U Crnoj Gori projekat sprovodi Sigurna ženska kuća u saradnji sa lokalnim partnerskim organizacijama Centrom za ženska prava i SOS telefonom za žene i djecu žrtve nasilja Nikšić.

Podpisujem.org

Sigurna ženska kuća

069 013 321
020 232 352

WOMEN'S RIGHTS CENTER
CENTAR ZA ŽENSKA PRAVA

Centar za ženska
prava

020 664 193

SOS telefon Nikšić

040 213 086
068 024 086

Letak je izradjen uz podršku Evropske unije.

Sadržaj letka je isključiva odgovornost autorki i ni na koji način ne odražava stavove Evropske unije